

Posudek diplomové práce

The Budgetary Institutions and the Analysis of the Budgetary Situation in the Czech Republic

Stanislava Tomková

Akademický rok 2005/2006

Autorka diplomová práce zvolila zajímavé téma. Především oceňuji, že se je pokusila aplikovat ke srovnání ČR a SR, jejichž veřejné sektory sledují od roku 1998 velmi rozdílný vývoj. Nepříjemné ale je, že její hlavní empirický závěr, podle něhož vyšší deficity mohou být způsobeny rozdílem indexů fiskálního vládnutí (str. 82), je nepřesvědčivý. Uvedený rozdíl (8.145 vs. 8.325) se zdá být příliš malý a jeho signifikance nebyla otestována. Na druhou stranu autorka ukázala výraznější odlišnosti v jednotlivých komponentech indexu, což otevírá prostor pro interpretaci a další výzkum. Pokud má fiskální vládnutí výrazný vliv na veřejné finance, pak by bylo možné autorčina zjištění interpretovat tak, že nejdůležitější období jsou přípravné a implementační. Autonomie v legislativní fázi není klíčová.

Obecné poznámky: Logrolling, popsáný na str. 17 a označený jako „reciprocity“, nemusí nutně vést k navýšení výdajů. Závisí na transakčních nákladech nutných k dosažení shody mezi aktéry (zahrnující především náklady na kompenzace). Pokud jsou nulové a jedná se o interakci s úplnou informací, pak postižené strany budou schopny kompenzovat strany, podnikající neefektivní kroky, a výsledná alokace bude součástí jádra (core).

Kapitola 3 o SGP-EDP tvoří poněkud odlišné téma. Vazba mezi národními fiskálními procedurami a nadnárodní koordinací není diskutována, tudíž není jasné zařazení kapitoly v práci. Není jasná ani z perspektivy diskuse o numerických fiskálních pravidlech, protože jinde se jim autorka nevěnuje.

Pro modelování rozpočtového procesu by bylo vhodné, kdyby autorka zpřesnila popis procedur na str. 21-25, 40-42, 47-48 (např. které parametry jsou fundamentální a musí být schváleny v 1. čtení v ČR; jak se rozhoduje ve slovenské vládě o obecných cílech – viz červnové rozhodování; jak detailní mohou být pozměňovací návrhy v 1. čtení, když návrh je pouze obecný; pozměňovací návrhy se schvalují v druhém nebo třetím čtení v SR atd.).

Details: Bylo by vhodné v annexu ukázat na explicitní rozdíly mezi indexací Gleicha (2002) a Ylaoutinena (2004), protože rozdíly jsou konečkonců komentovány na str. 83-5. Číslování procedur mezi sekcemi 4.6 a 4.7 není sjednoceno, což by čtenáři velice usnadnilo práci. Na str. 69 chybí v pořadí č. 2, což čtenář pochopí až prolistováním několik stran zpět, kde je daná procedura již vysvětlena; bylo by vhodné na to upozornit. Zcela nejasná je věta na str. 41 cca uprostřed: „The committees discuss their chapters, if the change in the chapter of another committee is required, and they must ask for if the committee to which the chapter is assigned.“

Mimočodem (což není výtku autorce), index liberalizace od EBRD užitý v tab. č. 6 není kredibilní; novou hodnotu obsahuje práce člena IES Romana Horvátha (vytvořeno společně s N. Camposem).

Otázky:

1. V českém rozpočtu je možné přesunout část plánovaných výdajů do dalšího roku. Část deficitu veřejných financí je tudíž nerealizováno. Současný premiér interpretuje tuto část deficitu jako „nikoli skutečný deficit“. To naznačuje, že nevyčerpání prostředků bude využito jako argument při stanovení příštího rozpočtu. Jaké je optimální chování ministrů, když si jsou tohoto vědomi?
2. Na str. 17 v pozn. č. 3 zmiňujete strategické využití víceletého plánování (Alesina-Perotti 1996). Co tím myslíte a jakou roli v tomto ohledu hrají výše zmíněné přesuny výdajů do dalšího období?

Navrhuji *velmi dobře*, v případě přesvědčivé obhajoby *výborně*.

V Praze, 23. 1. 2006

PhDr. Martin Gregor